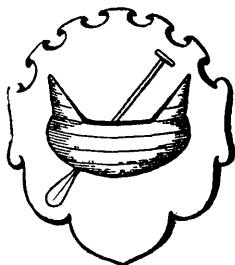

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i Administracja
Plac Wolności 14, II p., tel. 28-00.
Adminstr. czynna od g. 9—12 w p.
Redakcja od godz. 2—3 po poł.

Ogłoszenia: Wiersz nonparel, (cztery szp. na stronie) zł. 0.20. — Przed tekstem zł. 0.55 — za wiersz (dwie szpalty na stronie), — Drobne zł. 0.05 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie zł. 0.50.

Prenumerata: Miesięcznie zł. 1.—

Geny egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 21 (448)

Łódź, dnia 22 maja 1928 r.

Rok X

Treść numeru: Exposé budżetowe p. prezydenta Br. Ziemięckiego, wygłoszone na posiedzeniu Rady Miejskiej w d. 26. IV. 28 roku. — Protokół 8 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej (dok.). — Kronika miejska. — Ogłoszenia.

Exposé budżetowe

wygłoszone przez p. prezydenta Bronisława Ziemięckiego na 8 (II sesji) posiedzeniu Rady Miejskiej w dn. 26 kwietnia 1928 roku.

Wysoka Rado! Aczkolwiek preliminarz budżetowy, który Magistrat przedstawił Radzie Miejskiej, staraliśmy się poddać najbardziej gruntownej analizie i z tego powodu zdecydowaliśmy się nawet na opóźnienie, muszę stwierdzić, że nie daje on pełnego wyrazu tendencji, któremi większość Magistratu pragnie się kierować w swojej polityce skarbowej. Jesteśmy ograniczeni brzmieniem przedewszystkiem przepisów prawnych, zwłaszcza, jeżeli chodzi o wpływy podatkowe, które oparte są ściśle na istniejących ustawach i statutach; ale i pod innymi względami nie mogliśmy w całej pełni iść według własnych poglądów i zamiarów, nie chcieliśmy bowiem dokonywać zbyt nagłych zmian, aby nie wywoływać niepożądanych wstrząśnień. Dotyczy to w szczególności kwestji, która — jak sądzę na podstawie obrad Komisji — będzie wywoływała najbardziej gorącą dyskusję. Dotyczy to kwestji subsydjów dla poszczególnych instytucyj. Jestem zdania, że sprawa ta wymaga bardzo znacznej racjonalizacji, gdyż rozdrabnianie wielkich kwot budżetowych na drobne subsydja dla wielkiej ilości instytucyj mija się bardzo często z celem; to też na przyszłość będziemy się starali znaleźć odpowiednie, właściwsze rozwiązanie. Oczywiście nie mam tutaj na myśli instytucyj, które działają ściśle w zakresie działalności Gminy, biorąc na siebie rolę zastępcy gminy.

Po tych bardzo ogólnikowych uwagach, przechodzę do analizy przedstawionego budżetu. Wiadomo Panom z rozdanego preliminarza budżetowego, że we wpływach zwyczajnych preliminarzu się kwotą zł. 26,978,536.—, w wydatkach zwyczajnych — zł. 26,810,526.—; wpływy nadzwyczajne preliminarzowane są w kwocie zł. 17,674,077.—, wydatki nadzwyczajne —

zł. 17,842,107.—, razem preliniuje się w dochodach — zł. 44,652,633.—, w wydatkach — zł. 44,652,633.—.

Jeżeli chodzi o ogólną charakterystykę naszego budżetu, pozwolę sobie zwrócić uwagę na następujące cechy: przedewszystkiem dochody zwyczajne zostały preliniowane w oparciu się na faktycznych wpływach z roku 1927/28, a więc na budżecie zasadniczym, łącznie z budżetem dodatkowym. Powiększenie wynosi kwotę nieznaczną, stanowiącą zaledwie 2,7%. Można by tutaj rozważać, czy dochody te zostały dostatecznie ostrożnie preliniowane. Sądzę, że postępowanie przy preliniowaniu dochodów winno iść drogą pośrednią, albowiem wadliwą byłaby droga dochodów zbyt nisko, jak i zbyt wysoko preliniowanych. Jeżeli chodzi o zbyt niskie preliniowanie, co w praktyce wykazało się w budżecie roku poprzedniego, to zdaniem mojem, posiada ono tę wadę, że wytwarza się w dużym stopniu wydatkowanie bezplanowe, wydatkowanie poza budżetem i w konsekwencji — zatwierdzanie wydatków od wypadku do wypadku; ponadto zaś dochody zbyt nisko preliniowane bywają bardzo łatwo przekraczane.

Drugą cechą charakterystyczną dla preliminarza, który przestawiliśmy Panom, jest znaczne powiększenie wydatków zwyczajnych, stanowiące w porównaniu z budżetem roku poprzedniego 21,2%. Oczywiście nasuwa się pytanie, jakim sposobem przy preliniowaniu mniej więcej tych samych dochodów, można było osiągnąć tak znaczne powiększenie wydatków zwyczajnych. Zrobiliśmy to w ten sposób, że podczas gdy w budżetach poprzednich pewna suma z dochodów zwyczajnych była przenoszona do budżetu nadzwyczajnego specjalnie na cele budowy kanalizacji, my postąpiliśmy inaczej i zamierzamy wydatki na cele kanalizacyjne i inne inwestycje pokrywać z przewidzianych wpływów nadzwyczajnych. I tu leży ważna i zasadnicza różnica pomiędzy budżetem roku poprzedniego, a budżetem, który mam zaszczyt tutaj przedstawić. Zrobiliśmy to świadomie i celowo, uważaliśmy bowiem, że dotychczasowy system opierania wielkich inwestycji, do których należy przedewszystkiem budowa kanalizacji, na oszczędnościach budżetu zwyczajnego, odbija się zbyt szkodliwie na normalnych potrzebach miasta.

Obierając tę drogę, jesteśmy w zgodzie z teorią skarbowości i z praktyką innych miast. Zarówno teoria, jak i praktyka uczy, że wielkie inwestycje w gminach powinny być oparte na długoterminowych pożyczkach, że nie jest właściwą polityką finansową samorządu ciągnięcie bardzo skrzętnie środków na wielkie inwestycje z dochodów zwyczajnych, jak to miało miejsce w poprzednich latach, gdyż dzieje się to z ogromną krzywdą dla innych, zwykłych potrzeb miasta. I dlatego zmierzamy w innym kierunku, mianowicie czynimy wysiłki, które niebawem — mam nadzieję — będą ukończone pomyślnie, aby uzyskać kredyty długoterminowe i w ten sposób wydatki na wielkie inwestycje — na kanalizację i na budowę domów robotniczych — rozłożyć na lata i nie obciążać temi wielkimi inwestycjami wyłącznie obecnych lat budżetowych. Tego rodzaju polityka jest koniecznością, jeżeli się zważy, jak bardzo wielka niewspółmierność istnieje pomiędzy normalnymi potrzebami ludności i miasta, a temi środkami, jakie mogą być na zaspokojenie tych potrzeb przeznaczone.

Oczywiście, należy również dążyć w kierunku powiększenia zwyczajnych dochodów, jednakże, jak powiedziałem na samym wstępie, jesteśmy pod tym względem ograniczeni istniejącymi ramami prawnymi i wysiłki nasze muszą przejść z terenu Rady Miejskiej, gdzie te sprawy nie

mogą być decydowane, na szerszy teren — na teren akcji wspólnej miast, na teren ciał ustawodawczych, gdzie odpowiednie zmiany co do powiększenia źródeł dochodowych mogą być uskutecznione.

Natomiast jest rzeczą możliwą, przejść od polityki załatwiania wielkich inwestycji z wpływów zwyczajnych na drogę, któraby umożliwiła rozszerzenie zakresu tych inwestycji. Muszę zwrócić uwagę, że, jakkolwiek poprzednie władze miejskie wytknęły sobie inną drogę postępowania, drogę oszczędności z budżetu zwyczajnego, jednakże w ostatnim okresie kierownictwa poprzednich władz, dało się zauważyć załamania się tej polityki, bowiem już poprzedni Magistrat rozpoczął starania o pożyczkę na cele budowy kanalizacji w kwocie zł. 3,500,000.— i akcja nasza w tej sprawie była tylko dalszym ciągiem akcji zapoczątkowanej przez naszych poprzedników. A zatem te rosnące potrzeby miasta, które domagały się zaspokojenia, zmusiły już poprzedników naszych do stosowania innej polityki, mianowicie do szukania kredytów, wprawdzie drobniejszych, a tem samem może nawet droższych, podczas gdy obecne nasze zabiegi pozwalają nam rokować, że będziemy mieli możność zaspokojenia tych inwestycji kredytem tańszym.

Jeżeli chodzi o dochody, to jak już nadmieniałem, oparliśmy je na wpływach roku poprzedniego. Część główną stanowią wpływy podatkowe. Dochody te składają się z podatków samoistnych w kwocie zł. 5,750,102.—, co stanowi 21,3% dochodów zwyczajnych, z dodatków do podatków państwowych w kwocie zł. 12,400,000.—, co stanowi 46% dochodów zwyczajnych oraz z udziału w podatkach państwowych w kwocie zł. 3,500,000.—, co stanowi 13% dochodów zwyczajnych.

Przejdę teraz do analizy naszych wydatków. Wydatki zwyczajne w preliminarzu, obecnym w porównaniu z budżetem 1926 roku, wzrastają o 38,7%, zaś w porównaniu z budżetem roku 1927/28 wzrastają o złotych 4,697.225.—, czyli o 21,2%. Pozwolę tu sobie przedstawić w liczbach stonkowych, jak wydatki te zostały rozdzielone pomiędzy poszczególne wydziały, ażeby uwypuklić, w jakim stopniu poszczególne działy gospodarki samorządowej zostały w tem powiększeniu wydatków uwzględnione.

Kredyty Wydziału Oświaty i Kultury zwiększone zostały o złotych 950,000.—, czyli o 19,5% w porównaniu z kwotą, przyznaną w budżecie 1927/28 roku.

Największy wzrost wydatków wykazuje stosunkowo szkolnictwo powszechne. Przyczyną wzrostu jest podniesienie dobrowolnego dodatku dla nauczycielstwa z 10 zł. do 20 zł. oraz dla kierowników szkół do 30 zł. miesięcznie, opłacanie pełnego komornego za lokale szkolne, zwiększenie wydatków na zakup ruchomości, na opał, oświetlenie i t. d.

Podniesienie wydatków na szkoły powszechne specjalnie tłumaczy się zwiększeniem liczby oddziałów i nauczycielstwa w tych szkołach. Zwiększenie wydatków na Pracownię Przyrodniczą spowodowane zostało otwarciem dwu nowych filij oraz zapoczątkowaniem tworzenia ogrodu zoologiczno - botanicznego. Przy Pracowni Psychologicznej — jako jej konieczne dopełnienie — przewiduje się uruchomienie Poradni Psychologicznej. Wprowadzony zostaje kredyt na otwarcie 2 nowych ochronprzedszkoli. Przewiduje się zaangażowanie stałej inspektorki wychowania przedszkolnego.

Ustala się 10 stypendjów równoważycielskich Gminy m. Łodzi po zł. 1,200.— rocznie dla słuchaczy wyższych zakładów naukowych, w tem 6 im. Bolesława Limanowskiego. Przewiduje się kwotę zł. 50,000.— na

wpisy dla niezamożnych uczniów szkół średnich. Wydatek na wieczorne kursy dokształcające zostaje podwyższony w związku z otwarciem 2-ch nowych ognisk i podniesieniem liczby klas z 12 do 19 oraz otwarciem specjalnego ogniska dla więźniów. Zwiększa się wydatek na odczyty dla dorosłych z powodu rozszerzenia akcji odczytowej do 2-ch i więcej odczytów tygodniowo w kilku punktach miasta. Pokazny wzrost wydatków na utrzymanie Biblioteki Publicznej tłumaczy się wydatnem rozszerzeniem lokalu, oddaniem jej do użytku publiczności przez cały dzień i w związku z tem zwiększeniem liczby miejsc dla czytelników z 50 do 75. Nową pozycję stanowią świetlice dla młodzieży w wieku szkolnym i pozaszkolnym. W 7-miu ogniskach znajdzie młodzież w chwilach wolnych od zajęć opiekę, rozrywkę i skromny posiłek. Zwiększenie wydatków na szerzenie kultury wywołane zostało postanowieniem umożliwienia młodzieży szkolnej zapoznania się z kilkoma bodaj sztukami, o których młodzież ma wiadomości z programu szkolnego, oraz danie tejże młodzieży możności przesłuchania utworów naszych mistrzów muzyki.

Wzrost wydatków na szkolnictwo zawodowe dokształcające tłumaczy się powiększeniem liczby klas z 210 do 250, a to z powodu wejścia w życie ustawy przemysłowej, która nakłada na młodzież, zatrudnioną w przemyśle, rzemiośle i handlu, obowiązek uczęszczania do szkół zawodowych dokształcających.

Kredyty Wydziału Opieki Społecznej powiększone zostały o złotych 1,030,000.—, czyli o 34% w porównaniu z kwotą, przyznaną w budżecie 1927/28 roku.

Zwiększono mianowicie wydatki na opiekę nad matką i dzieckiem o zł. 166,000.— w związku ze zwiększeniem porcyj dziennych z 300 do 800, przyznaniem stałej subwencji na prowadzenie „Żłobka” przy więzieniu śledczym, przeznaczaniem na matkę, niemogącą pracować 30 zł. miesięcznie, na dziecko do lat 14 po zł. 15.— miesięcznie oraz podwyższono opłatę z 45 zł. do 60 zł. miesięcznie za utrzymanie dzieci u osób prywatnych. Podwyższono wydatek na opiekę nad dziećmi o zł. 103,000.— w związku ze zwiększeniem wydatków na odżywianie dzieci oraz na zakup bielizny, odzieży i obuwia. — Podwyższono wydatek na opiekę nad starcami i kalekami o zł. 400,000.— w związku z otwarciem nowego domu dla stu chronicznie chorych oraz wypłacaniem zapomóg 500 osobom (inwalidom pracy), które utrzymywały się z pracy najemnej przez lat 30 i mają ukończonych lat 65. Podwyższono wydatek na walkę z włóczęgostwem do zł. 105,000.— w związku z uruchomieniem schroniska dla 47 rodzin przy ul. Staro-Wólcząńskiej oraz podwyższeniem zasiłków dla bezrobotnych pozabawionych zapomóg. Podwyższono wydatek na kuchnię ludowe i dokarmianie o złotych 317,000.— w związku ze zwiększeniem ilości porcyj mleka dla dzieci szkół powszechnych z 5000 do 7000 i obiadów w kuchni dla pracowników umysłowych z 300 do 600, przeznaczając tę zwiększoną liczbę dla osób zagrożonych gruźlicą. Podwyższono wydatek na koszty kuracyjne dla leczenia dzieci zagrożonych gruźlicą i chorych na jaglicę o zł. 52,000.—. Podwyższono wydatek na doraźne zapomogi i pomoc społeczną o złotych 45,000.—.

Kredyty Wydziału Budownictwa podwyższone zostały o złotych 650,000.—, a więc o 55,4% w porównaniu z kwotą przyznaną w budżecie 1927/28 roku.

Wzrost wydatków spowodowany został opłakany stanem bruków miejskich. Miasto nasze posiada około 1,550,000.— m. kw. ulic zabruko-

wanych kamieniem polnym; jest to bruk dawno już zaniechany na Zachodzie, gdyż jak kalkulacja wykazuje, jest to bruk najdroższy ze wszystkich obecnie używanych rodzajów nawierzchni. Sam kamień i robocizna nie są drogie w porównaniu z granitem, lecz konserwacja tych bruków wymaga częstej naprawy i tem samym nowych wydatków pieniężnych. Bruk z kamienia polnego przy normalnym ruchu kołowym wytrzymuje od 2—3 lat, przy ciężarowym nie wytrzymuje jednego roku; granit zaś wytrzymuje 12 do 15 lat. Przewiduje się tylko 10% ogólnej powierzchni do konserwacji, gdy tymczasem należałoby przynajmniej dokonać naprawy 25—40% wszystkich zabrukowanych jezdni. Na przebrukowanie ulic, t. j. całkowite zerwanie starego bruku i ułożenie nowej nawierzchni z kamienia polnego, przewiduje się tylko 5%, aczkolwiek i w tym wypadku odsetek przebrukowania winienby być podniesiony do 10—15%.

Kredyty Wydziału Zdrowotności Publicznej podwyższone zostały o zł. 940.000.—, czyli o 22,4% w stosunku do wydatków z roku 1927/28.

Tak znaczne powiększenie kredytów tłumaczy się zwiększeniem wydatków na koszty kuracyjne w szpitalach miejskich i obcych w związku z podwyższeniem stawki na żywienie chorych, która w roku budżetowym 1927/28 wynosiła zł. 1.25, o 100%. Ponadto w roku 1928/29 projektuje się uruchomienie Ambulatorjum Dentystycznego, 2 nowych Poradni Przeciwgruźliczych, Sanatorjum dla Dzieci zagrożonych gruźlicą w nowozwzniesionych pawilonach na terenie miejskim w Łągownikach, Sekcji do Walki z Rakiem, Sekcji Epidemjologicznej, nowego VIII Dozoru Sanitarnego w północnej części miasta, najbardziej zaniedbanej pod względem zdrowotnym, a najliczniejszej pod względem zaludnienia; wreszcie Poradni Sportowej — pierwszej miejskiej placówki w dziedzinie wychowania fizycznego.

Kredyty Wydziału Finansowego powiększone zostały o zł. 295.000, a więc o 12,4% w porównaniu z kwotą przyznaną w budżecie 1927/28 roku, co spowodowane zostało wstawieniem do budżetu sum na pokrycie zaległych procentów od pożyczki obligacyjnej.

Kredyty dla Wydziału Gospodarczego powiększone zostały o złotych 276.000.—, a więc o 30% w stosunku do wydatków zeszlatorocznych.

Wzrost budżetu Wydziału Gospodarczego spowodowany został zwiększeniem wydatków na administrację majątku miejskiego oraz na oczyszczenie i oświetlenie miasta.

Kredyty dla Wydziału Plantacyj Miejskich powiększone zostały o zł. 90.000.—, czyli o 14,9% w stosunku do roku 1927/28. Wzrost budżetu tego wydziału spowodowany został zwiększeniem wydatków na utrzymanie parków.

Kredyty dla Biura Wojskowo-Policyjnego powiększone zostały o zł. 254.000.—, czyli o 102,1% w stosunku do roku 1927/28, co spowodowane zostało wydatkami na zakwaterowanie wojska.

Kredyty dla Urzędu Przemysłowego powiększone zostały o zł. 46.000.—, a więc o 195,8% w stosunku do roku 1927/28, co tłumaczy się całkowitem przejęciem agend tego urzędu przez miasto.

Wreszcie nowoprzejęty dział Zarządu Miejskiego stanowi Biuro Adresowe, którego wydatki wynoszą według preliminarza zł. 153.000.

Zaznaczyć należy, że subwencje dla instytucji społecznych, które w roku ubiegłym wyniosły 1.083.375.—, zostały przewidziane w preliminarzu na rok 1928/29 w wysokości zł. 1.671.012.—.

Przechodzę obecnie do budżetu nadzwyczajnego, który zamyka się, jak wspominałem, kwotą zł. 17.842.107.—. Z ważniejszych pozycji budżetu

nadzwyczajnego wymienie pozycję na budowę kanalizacji w kwocie zł. 5.000.000, na budowę domów robotniczych zł. 4.000.000, na drogi i place publiczne zł. 3.080.000.—, na budowę i wykończenie gmachów szkolnych zł. 1.848.000.—.

Jeśli chodzi o pokrycie, to muszę tutaj zaznaczyć, że pokrycie całkowite w chwili obecnej jest zapewnione z pożyczek, co do których mamy już promesę, do wysokości zł. 6.200.000.—, pozostałe zaś wydatki przewidziane na cele inwestycyjne, muszą być pokryte z pożyczek, co do których czynimy usiłowania, aby je otrzymać. Muszę przyznać, że plan inwestycyjny, zawarty w budżecie nadzwyczajnym, został opracowany w ramach koniecznych w najbliższym sezonie, jakkolwiek niema całkowitej pewności, że będziemy dysponować środkami, niezbędnymi do jego pokrycia. To też jestem zdania, że, gdy sprawa wpływów z pożyczki długoterminowej będzie już wyjaśniona i te kredyty będą całkowicie zapewnione, wówczas plan ten — w związku z dyskusją, która się niezawodnie rozwinię — będzie musiał być poddany rewizji.

Wiemy, że spotkamy się z zarzutami — bo już spotykaliśmy się z nimi i w Komisji i w prasie —, że opieramy nasze zadania inwestycyjne na pożyczce. Muszę tutaj powołać się na przykład miast innych, które w roku bieżącym w ten, a nie inny sposób pokrywają swoje budżety inwestycyjne. Budżet nadzwyczajny m. st. Warszawy, dochodzący do 103 milionów zł., został również oparty całkowicie na przewidzianych pożyczkach. I muszę zaznaczyć, że w tym wypadku postępowanie Magistratu i Rady Miejskiej Warszawskiej, która budżet zatwierdziła, było całkowicie analogiczne do postępowania naszego, gdyż wówczas, gdy preliminarz budżetowy był przedstawiony Radzie Miejskiej Warszawskiej i gdy Rada Miejska ten budżet nadzwyczajny akceptowała, sprawa pożyczki zagranicznej dla Warszawy jeszcze nie była zakończona. I w swoim exposé budżetowym, pan prezydent miasta Warszawy musiał oświadczyć w sposób analogiczny, jak i ja dziś, że Magistrat czyni zabiegi o pożyczkę, że rokowania są w toku i dopiero, gdy będą zakończone, będzie można z całą pewnością powiedzieć, że te kredyty są zapewnione.

Nie będę omawiał wszystkich pozycji budżetu nadzwyczajnego, zwrócę tylko uwagę na pozycje znaczniejsze. Niektóre z nich dotyczą inwestycji, które się nie rentują i, jeżeli będą pokrywane z pożyczek, to środki na spłacenie tej części pożyczki należy czerpać z normalnych dochodów samorządu. Taką jest pozycja na drogi i place publiczne w kwocie zł. 3.080.000.—.

Natomiast są dwie bardzo znaczne pozycje, które należy zaliczyć do tej kategorii inwestycji, które rentują się i wskutek tego mogą one być z większą śmiałością oparte na kredytach długoterminowych. Mam tu na myśli pozycje, dotyczące budowy kanalizacji oraz budowy domów robotniczych na Polesiu Konstantynowskim i na Nowem Rokiciu według planu, który Radzie Miejskiej był w swoim czasie przedstawiony.

Jeżeli chodzi o budowę kanalizacji, to jest to taka inwestycja, która po jej uruchomieniu będzie przynosiła znaczne dochody. Według obliczeń, robionych dawniej jeszcze przez kierownictwo robót kanalizacyjnych, począwszy od 1929 roku wpływy roczne z przyłączeń kanalizacyjnych, będą dochodziły do sumy 1.000.000 zł., a z chwilą całkowitego uruchomienia kanalizacji, w zakresie pierwszej serji, będą mogły osiągnąć sumę 4.000.000 złotych.

Co do pewności wpływów z kanalizacji, sytuacja o tyle się polepszyła w ostatnich czasach, że uzyskaliśmy formalną podstawę prawną, aby wprowadzać przymus przyłączeń kanalizacyjnych. Sprawa, nad którą debatowano niejednokrotnie przy poprzednich władzach w poszukiwaniu sposobu załatwienia, została obecnie przez czynniki decydujące załatwiona, albowiem ustawa budowlana i dodatkowy dekret te sprawy regulują. Gmina ma obecnie możliwość uchwalenia statutu, na którego podstawie wprowadza się przymus włączania do kanalizacji. Jeśli chodzi o ten rodzaj inwestycji, to mamy pewność, że po uzyskaniu znaczniejszych wpływów pozwoli to nam opłacać koszty długoterminowej pożyczki.

Przechodzę obecnie do kwestji budowy domów robotniczych. Jest to ten program, z którym wystąpiliśmy jako nowe władze miejskie. Korzystam ze sposobności, aby z tego miejsca rozproszyć dziwaczne i zupełnie fałszywe wiadomości o całym tym planie. Sumy, które rzekomo na ten cel miały być przyznane, urosły w prasie do zupełnie dziwacznych rozmiarów. Otrzymywało się wrażenie, że ludzie, którzy o tem piszą, nie mają o cyfrach żadnego pojęcia. Kolportowano wiadomość, że samorząd miejski na budowę domów ma przeznaczyć pół miljaru złotych! Przypuszczam, że nie istnieje nikt wśród obecnych, kto ma do czynienia z cyframi, ktoby przypuszczał, że tego rodzaju wiadomość pochodzi od władz miejskich. Jeżeli chodzi o cyfry rzeczywiste, to one były zawarte w projekcie Magistratu. Magistrat wyszukał tereny miejskie, rozpiął konkurs, a i konkurs i tereny miejskie pozwalają na wybudowanie kolonii mieszkalnej na 11 tysięcy izb, co stanowi wg. kosztorysu sumę 40 milionów złotych. A to zostało podniesione przez prasę nietylko o jedną cyfrę, ale jeszcze dodano do niej jedno zero.

I tutaj odrazu muszę zaznaczyć, że zdawaliśmy sobie od początku sprawę, że pierwszym naszym zadaniem jest przygotowanie terenu i projektów, ale realizację całego programu uzależniamy od naszych możliwości finansowych.

Tak samo jak na cele kanalizacji, tak samo i na budowę domów mieszkalnych znacznych sum nie da się zaoszczędzić z budżetu zwyczajnego. I dlatego te inwestycje należy oprzeć na kredytach długoterminowych. Powstaje tutaj trudność, mianowicie, że obecny kredyt długoterminowy jest kredytem b. drogim, jest kredytem tak drogim, że gdyby oprzeć na samowystarczalności tego rodzaju inwestycje, to znaczy, że gdyby koszty tego kredytu miały być pokrywane z komornego, to komorne byłoby tak wysokie, iż ludność robotnicza, dla której te domy są przeznaczone, nie mogłaby z nich korzystać. W obecnych warunkach maksymalna wysokość komornego może wynosić od 3-4% kosztów budowy, podczas, gdy koszty amortyzacji pożyczki wraz z oprocentowaniem dochodzą do 10%.

Plan realizacji programu budowy domów mieszkalnych, który jest w opracowaniu, wskazuje nam pewne wyjście z tej trudnej sytuacji. Na podstawie oświadczeń ze strony czynników kierowniczych i decydujących jest nadzieja, że, opierając się na ustawie o rozbudowie miast, będzie można sumy, uzyskane z podatku lokalowego, zużyć na obniżenie oprocentowania pożyczki długoterminowej do 6%. Licząc, że 4% uzyskamy z komornego, pozostaje 2%, które musiałyby być, jako koszty tej pożyczki, użyte w pewnej części na budowę domów robotniczych, pokrywane z normalnych wpływów budżetowych. Zatem koszt pożyczki na budowę domów rozłożyłby się w sposób następujący: 3-4% z komornego, około

2% z normalnych wpływów budżetowych, a reszta — z funduszków, przeznaczonych przez Państwo na rozbudowę. Po upewnieniu się, że kredyty długoterminowe otrzymamy, będę referował Panom sprawę owych kredytów i ich użycia. W tej chwili mówię o tem, aby wskazać, że nie jest rzeczą nierealną układanie programu budowy tanich mieszkań z funduszków, które zamierzamy uzyskać przez zaciągnięcie długoterminowej pożyczki.

Jednym z najważniejszych zagadnień, nasuwających się przy budowie domów mieszkalnych, jest kwestja, w jaki sposób przy bardzo drogim kredycie uzyskać to, żeby mieszkania co do wysokości komornego były dostępne dla niezamożnej ludności. Otóż i w literaturze tego przedmiotu i w szerszych kołach zwycięża pogląd, iż niema innego wyjścia, jak budowa społeczna, gminna, z tem, że instytucja społeczna przychodzi z pomocą ludności w ten sposób, iż część kosztów budowy bierze na swe barki.

Słyszałem tutaj pogląd, jakoby w ten sposób wytwarzała się pewna uprzywilejowana grupa ludzi, którym gmina przyniesie ulgę w tym ciężkim kryzysie lokalowym; wyrażono zdanie, że tak pojmovane zadanie gminy ma charakter opieki społecznej. Otóż zagadnienie nie jest bynajmniej tak proste. Interwencja gminy ma właśnie na celu usunięcie przywilejów. Widzimy, że pewna część ludności, która mieszka w starych domach, płaci komorne niższe, natomiast inna część ludności nie może z tego korzystać i skazana jest na zamieszkiwanie w nowych domach i musi płacić wysokie komorne. Nasuwa się pytanie, dlaczego ci, którzy są zmuszeni mieszkać w nowych domach, mają ponosić cały ciężar, wynikający z drożyzny budowania i między innymi z drożyzny kredytu? I tutaj nie z akcją filantropijną, nie z akcją dobroczynną ma się do czynienia. Charakter tej akcji społecznej jest zgoła odmienny. Chodzi o to, ażeby ciężar, wynikający ze zjawisk natury ogólniejszej, jakim jest wzrost drożyzny materiałów budowlanych i przede wszystkim podrożenia kredytu, rozkładał się równomiernie, aby nie został całkowicie zwalony na tę część ludności, która musi mieszkać w nowych domach. I dlatego ja osobiście i Magistrat jesteśmy jednomyślni co do tego, iż przy realizowaniu naszego programu budowy domów z tanimi mieszkaniami, trzeba będzie część ciężarów, połączonych z zaciągnięciem pożyczki na ten cel, rozłożyć, a zatem część tych kosztów pokrywać z normalnych wpływów budżetowych. Tak się przedstawiają w głównych zarysach nasze zamierzenia inwestycyjne.

Mogą tutaj nasuwać się obawy, że miasto Łódź, które dotychczas posiadało bardzo małe długi, będzie teraz znacznie zadłużone, jeżeli na cele inwestycyjne zaciągniemy znaczną pożyczkę. Ja nie wiem czy małe zadłużenie Łodzi może być chlubą naszego miasta. Byłoby chlubą, gdyby nie było to z krzywdą dla najelementarniejszych i zarazem najważniejszych potrzeb miasta. Władze zaborcze nie zadłużyły miasta, ale też pozabawiały je urządzeń zaspokajających najelementarniejsze potrzeby. A zatem nie można iść drogą polityki władz zaborczych, polityki przedwojennej, lecz musimy iść normalną, zwykłą drogą, a jest nią rozszerzenie naszej polityki inwestycyjnej; drogą tą idą wszystkie samorządy, opierając swoją politykę na zaciąganiu długoterminowych pożyczek.

I nie należy się obawiać, że nasze wysiłki w celu uzyskania znacznej pożyczki, która dosięgnie 6 milionów dolarów, doprowadzą do zadłużenia ponad miarę innych miast. Jeśli chodzi o wzory zagranicy, o wzory innych miast polskich, to i praktyka i teoria pozwala na znacznie większe

zadłużenie niż to, do którego doszlibyśmy, gdyby nasze obecne zabiegi o pożyczkę zostały uwieńczone pomyślnym wynikiem. Chodzi o to, aby ciężary, związane z amortyzacją i oprocentowaniem pożyczki nie przekroczyły 1/4 wpływów. U nas, jeśli uda się pożyczkę zaciągnąć, zadłużenie tej normy nie osiągnie.

Na tem zakończę swój przegląd budżetu, wskazując jeszcze raz, iż w części, dotyczącej budżetu zwyczajnego uległ on zmianom stosunkowo nieznacznym, natomiast zasadniczym zmianom uległ budżet nadzwyczajny, gdyż uważaliśmy, że pozostawienie miasta bez koniecznych urządzeń inwestycyjnych, lub prowadzenie ich w tempie dotychczasowym — zbyt powolnem, byłoby niewskazane. Dlatego w tej części naszej działalności zmierzamy do szerokiej polityki inwestycyjnej, dążącej do zaspokojenia tych, tak bardzo zaniedbanych potrzeb ludności.

PROTOKÓŁ

8 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 26 kwietnia 1928 roku.

(Dokończenie).

Nr. 322 z dnia 12 kwietnia 1928 roku treści następującej:

„Na wniosek p. prezydenta B. Ziemięckiego postanowiono, nawiązując do uchwały Magistratu Nr. 1091 z dnia 2 listopada 1927 roku:

1. unieważnić punkt 1 uchwały Magistratu Nr. 998 z dnia 11 października 1927 roku;
2. odroczyć przystąpienie do budowy gmachu reprezentacyjnego Gminy Miejskiej Łódź na placu miejskim, położonym przy zbiegu ulicy Pomorskiej i Placu Wołności, do terminu, który ustali Prezydent Magistratu w porozumieniu z Prezydentem Rady Miejskiej w zależności od możliwości finansowych;
3. przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości.”

Nr. 333 z dnia 12 kwietnia 1928 roku, treści następującej:

W związku z wnioskiem Wydziału Budownictwa Nr. 3181/28-V z dnia 4 kwietnia 1928 roku postanowiono — po zapoznaniu się z protokołami posiedzeń Sądu Konkursowego, powołanego do życia uchwałą Magistratu Nr. 277 z dnia 29 marca 1928 roku dla oceny nadesłanych projektów na budowę dwóch kolonij mieszkalnych w Łodzi:

1. przyjąć do wiadomości, iż
 - a) pierwsza nagroda w kwocie zł. 5,000.— (projekt Nr. 11 A) za projekt na budowę kolonii mieszkalnej na Polesiu Konstantynowskiem przyznana została pp. arch. Stefanowi Monasterskiemu i Remigjuszowi Ostoja-Chodkowskiemu z Warszawy, druga nagroda w kwocie zł. 3,000.— (projekt Nr. 9 A) — pp. arch. Janowi Łukasikowi i arch. Mirucie Słońskiej z Warszawy, trzecia nagroda w kwocie zł. 2,000.— (projekt Nr. 8 A) — pp. arch. Jerzemu Berlinerowi i inż. arch. Witoldowi Szereszewskiemu z Łodzi;
 - b) pierwsza nagroda w kwocie zł. 5,000.— (projekt Nr. 32 B) za projekt na budowę kolonii mieszkalnej na Nowem Rokiciu przyznana została pp. arch. Romualdowi Guttowi i arch. Józefowi Jankowskiemu z Warszawy, druga nagroda w kwocie zł. 3,000.— (projekt

Nr. 38 B) — pp. arch. Waławowi Wekerowi i arch. Juljuszowi Zórawskiemu z Warszawy, trzecia nagroda w kwocie zł. 2.000.— (projekt Nr. 25 B) — pp. inż. arch. Jadwidze Dobrzyńskiej i inż. arch. Zygmuntowi Łobodzie.

- c) wyróżnione zostały projekty na budowę kolonji mieszkalnej na Polesiu Konstantynowskiem, opracowane przez pp. arch. Romualda Gutta i arch. Józefa Jankowskiego z Warszawy oraz inż. W. Lisowskiego z Łodzi i projekty na budowę kolonji mieszkalnej na Nowem Rokiciu, opracowane przez pp. arch. Józefa Łęczyckiego i Mieczysława Łęczyckiego z Łodzi, inż. arch. Eustacheo Morawskiego z Warszawy oraz arch. Jana Łukasika i arch. Miręty Słońskiej z Warszawy.

U w a g a: Autorzy wyróżnionych projektów otrzymują z fundusów miejskich po zł. 1,000.— za projekt;

2. wypłacić z fundusów miejskich tytułem honorarjum za udział w pracach Sądu Konkursowego dla oceny projektów na budowę 2 kolonij mieszkalnych w Łodzi p. inż. arch. K. Świerczyńskiemu zł. 1,400.—, p. arch. Wł. Michalskiemu zł. 1,400.—, p. inż. arch. J. Dzierżanowskiemu zł. 1,120.—, p. inż. R. Zunderlandowi zł. 1.000.—, p. arch. J. Kabanowi zł. 1,000.—, p. inż. arch. D. Lande zł. 800.—, p. inż. arch. K. Łapińskiemu zł. 500.—;

3. powierzyć sporządzenie planów policyjno-budowlanych i kosztorysów budowy kolonji mieszkalnej na nowem Rokiciu pp. architektom Romualdowi Guttowi i Józefowi Jankowskiemu z Warszawy;

4. powierzyć opracowanie szkiców budowy kolonji mieszkalnej na Polesiu Konstantynowskiem pp. arch. Janowi Łukasikowi i Mirucie Słońskiej z Warszawy oraz Jerzemu Berlinerowi i Witoldowi Szereszewskiemu z Łodzi;

5. stwierdzić, iż wynagrodzenie architektów za prace, powierzone im do wykonania obliczane będzie według norm ostatnio przyjętych przez Ministerstwo Robót Publicznych przy wykonywaniu robót państwowych;

6. upoważnić Wydział Budownictwa do zawarcia z architektami odpowiednich umów na sporządzenie planów budowlanych i kosztorysów wzgl. szkiców budowy dwóch kolonij mieszkalnych w Łodzi;

7. przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości.

Nr. 347 z dnia 19 kwietnia 1928 roku, treści następującej:

„Nawiązując do uchwały Magistratu Nr. 250 z dnia 19 marca 1928 roku postanowiono:

1. przyjąć do wiadomości akt, sporządzony w dniu 26 marca 1928 r. przed Notarjuszem Juljanem Rzymowskim w Łodzi (Repertorium Nr. 3609) w sprawie wydzierżawienia przez Gminę Miejską Łódź na pomieszczenie Teatru Miejskiego w Łodzi od Dawida i Gitli małżonków Celmajster gmachu teatralnego przy ul. Cegielnianej 63 na czas od dnia 1 września 1926 roku do dnia 31 sierpnia 1931 roku włącznie;

2. przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości”.

6. Sprostowanie uchwały Rady Miejskiej Nr. II z dnia 23 lutego 1928 roku — celem jaśniejszego zdefiniowania zasad klasyfikacji nieruchomości łódzkich na kategorie, w związku z ustaleniem stawek komunalnego dodatku do państwowego podatku od nieruchomości na rok 1928 —

zgodnie z wnioskiem Magistratu Nr. 230 z dnia 13 marca 1928 roku, mianowicie:

- a) zamiast słów: „**Kategoria I** (nieruchomości, w których komorne od conajmniej 50% wszystkich lokali nie osiąga w roku 1928 100% podstawowego komornego)“ wstawić słowa: „**Kategoria I** (nieruchomości w których conajmniej 50% ogólnej sumy czynszów komornianych wzgl. wartości czynszowej przypada na lokale, nieosiągające w roku 1928 100% podstawowego komornego, płaconego w czerwcu 1914 roku);
- b) zamiast słów: „**Kategoria II** (nieruchomości, w których komorne od conajmniej 50% wszystkich lokali z dniem 1 stycznia 1928 r. wzgl. z dniem 1 kwietnia 1928 roku dosięga 100% podstawowego komornego)“, wstawić słowa: „**Kategoria II** (nieruchomości, w których conajmniej 50% ogólnej sumy czynszów komornianych wzgl. wartości czynszowej przypada na lokale, osiągnące z dniem 1 stycznia 1928 roku wzgl. z dniem 1 kwietnia 1928 roku 100% podstawowego komornego, płaconego w czerwcu 1914 roku)“.

7. Memorjał Magistratu do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 17 kwietnia 1928 roku w sprawie zamierzeń inwestycyjnych Zarządu m. Łodzi na najbliższe dziesięciolecie.

8. Dwa protesty, wniesione przez płatników danin komunalnych w związku z wyłożeniem do publicznego wglądu Zamierzeń Skarbowych m. Łodzi na rok administracyjny 1928/29 wraz z odpowiedzią Magistratu na wzmiankowane protesty.

UCHWAŁONO:

I. W sprawie powiększenia liczby członków Komitetu Nagrody Literackiej m. Łodzi:

Powiększyć liczbę członków Komitetu do 13-tu, zwiększając przewidzianą w art. 3 Statutu liczbę delegatów Zarządów Polskich Zrzeszeń Autorskich do 3-ch.

Uchwałę powzięto jednomyślnie.

II. W sprawie obsadzenia stanowiska naczelnika Wydziału Budownictwa:

Rada Miejska, przechylając się do wniosku Magistratu Nr. 337 z dnia 12 kwietnia 1928 roku, postanawia:

1. zaangażować z dniem 1 maja 1928 roku na etatowe stanowisko naczelnika Wydziału Budownictwa, przewidziane w statucie organizacyjnym tegoż Wydziału oraz w statucie etatów stanowisk służbowych dla pracowników Zarządu m. Łodzi p. inż. Bolesława Okulicza z uposażeniem urzędników miejskich I stopnia służbowego;
2. zaliczyć p. inż. Bolesławowi Okuliczowi do wysługi lat oraz wysługi emerytalnej czas pracy, zaliczony mu przez Starostwo Krajowe w Poznaniu, pozostawiając mu posiadany obecnie przezeń szczebel w V grupie uposażenia funkcjonariuszów państwowych;
3. stwierdzić, iż prawo do uposażenia emerytalnego p. inż. Bolesław Okulicz zyskuje po 10 latach nieprzerwanej pracy w Zarządzie m. Łodzi, wyjąwszy wypadki, przewidziane w §§ 3 i 4 Przepisów o odprawach i zaopatrzeniu emerytalnem pracowników Zarządu m. Łodzi i ich rodzin;
4. udzielić p. inż. Bolesławowi Okuliczowi dyspensy od wymagań art. 4 Pragmatyki Służbowej dla Pracowników Zarządu m. Łodzi, usta-

lającego, iż pracownik przy obejmowaniu służby miejskiej nie może mieć więcej niż 48 lat, oraz od wymagań § 11 Przepisów o odprawach i zaopatrzeniu emerytalnem pracowników Zarządu m. Łodzi i ich rodzin, ustalającego, iż czas pracy poza Magistratem m. Łodzi może być pracownikowi zaliczony do wysługi emerytalnej nie wcześniej, niż po 5 latach nieprzerwanej służby w Zarządzie miasta Łodzi;

5. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

III. W sprawie poboru na rzecz m. Łodzi komunalnego podatku od placów i gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych:

- A. 1. Rozesłanie projektu statutu uznać za I czytanie.
2. Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu Nr. 189 z dnia 28 lutego 1928 roku, zatwierdza w drugim i trzecim czytaniu

STATUT

o poborze na rzecz Kasy Miejskiej m. Łodzi komunalnego podatku od placów budowlanych oraz gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych.

Na podstawie art. 4 i 5 Ustawy z dnia 11.VIII 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wprowadza się samoistny podatek od placów budowlanych i gruntów o charakterze budowlanym na rzecz m. Łodzi.

§ 1.

Opodatkowaniu podlegają znajdujące się na terytorjum miasta place budowlane oraz grunty, które uzyskały charakter placów budowlanych.

§ 2.

Nie podlegają opodatkowaniu place budowlane i grunty o charakterze budowlanym, będące własnością skarbu państwa i miasta oraz instytucyj religijnych, naukowych, oświatowych, dobroczynnych i pracowniczych spółdzielni mieszkaniowych, o ile instytucje te nie działają w celach zarobkowych, oraz prywatne parki i sady owocowe, grunty, niezdatne wogóle pod budowę domu, jak łąki bagniste, ziemie zalewne i t. p., oraz grunty, znajdujące się przy przedsiębiorstwach przemysłowych i służące dla celów, związanych z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa.

§ 3.

Za place budowlane, podlegające opodatkowaniu, w myśl § 1 niniejszego statutu, względnie za grunty, które uzyskały charakter placów budowlanych uważa się wszelkie place i grunty, nadające się do zabudowania i położone przy wszystkich istniejących i projektowanych ulicach i drogach dla których w drodze obowiązujących przepisów zatwierdzona została linja regulacyjna.

§ 4.

Za podstawę opodatkowania przyjmuje się wartość szacunkową placu budowlanego względnie gruntu, podlegającego opodatkowaniu, którą ustala się corocznie na zasadzie przeciętnych cen, płaconych w ostatnim roku, poprzedzającym rok podatkowy, za takie same lub podobne place i grunty, położone w tej samej dzielnicy i znajdujące się w analogicznych warunkach.

§ 5.

Odpowiedzialność za wpływ podatku ponosi właściciel placu budowlanego, względnie gruntu o charakterze budowlanym jeżeli zaś plac, względnie grunt jest w posiadaniu kilku osób, to solidarnie wszyscy współwłaściciele.

W razie posiadania i użytkowania placu budowlanego, względnie gruntu o charakterze budowlanym oddzielnie od prawa własności (np. tytułem dożywocia) odpowiedzialną za wpływ podatku jest osoba, w której posiadaniu lub użytkowaniu znajduje się plac względnie grunt.

§ 6.

Komunalny podatek od placów budowlanych oraz od gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych, pobierany jest na rzecz m. Łodzi w postaci dodatku do ustanowionego Ustawą z dnia 29.IV 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 346) państwowego podatku od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych.

§ 7.

Komunalny podatek od placów budowlanych oraz od gruntów o charakterze budowlanym na rzecz m. Łodzi wynosi:

a) od placów i gruntów, położonych w śródmieściu lub przy ulicach głównych	0,9%
b) od placów i gruntów, położonych przy ulicach bocznych lub na przedmieściach	0,5%

wartości szacunkowej, obliczonej w myśl § 4 niniejszego statutu i ustalonej zgodnie z § 11 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24.V 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 407) na podstawie składanej corocznie przez właściciela placu lub gruntu i sprawdzonej deklaracji do wymiaru państwowego podatku od placów niezabudowanych.

§ 8.

Celem dokonania szacunku placów budowlanych oraz gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych, powołuje się komisje. Każda z tych komisyj składa się z przewodniczącego, 4-ch członków i tyluż zastępców.

Komisja ma prawo:

1. żądać od właściciela placu lub gruntu wyjaśnień ustnych lub piśmiennych,
2. powoływać rzeczoznawców,
3. dokonywać oględzin placu lub gruntu.

Czynności komisyj szacunkowych dla wymiaru komunalnego podatku od placów budowlanych oraz gruntów o charakterze budowlanym, może Rada Miejska i Magistrat przekazać działającym na zasadzie § 12 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25.V 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 407) komisjom, powołanym do spraw wymiaru państwowego podatku od placów niezabudowanych.

§ 9.

Czynności w komisjach powinny być zakończone w terminie, wyznaczonym przez Magistrat.

§ 10.

Wnioski komisyj podlegają rozważeniu i zatwierdzeniu przez Magistrat.

W razie wątpliwości co do poszczególnych placów oraz gruntów Magistrat zwraca się do komisyj o uzupełnienie danych i o opinię.

§ 11.

Komunalny podatek od placów budowlanych oraz od gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych, płatny jest jednocześnie z państwowym podatkiem od placów niezabudowanych w 4-ch równych ratach kwartalnych zgóry, mianowicie: w ciągu miesiąca lutego, maja, sierpnia i listopada każdego roku.

O wymiarze komunalnego podatku od placów budowlanych i od gruntów oraz o wymiarze państwowego podatku od placów niezabudowanych zawiadamia się płatnika jednym nakazem.

§ 12.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wnosić należy w terminie i trybie, przewidzianym w art. 48 Ustawy z dnia 11.VIII 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 13.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych, kar za zwłokę i odsetek za odroczenie według postanowień, zawartych w Ustawie z dnia 31.VII 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) i zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.V 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

§ 14.

Winni wykroczeń przeciwko postanowieniom niniejszego statutu, podlegają karze w wysokości złotych 345,9, o ile nie mają do nich zastosowania postanowienia art. 62—66 Ustawy z dnia 11.VIII 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 15.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władze nadzorcze oraz ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, tudzież w Dzienniku Zarządu m. Łodzi i obowiązuje od 1 stycznia 1928 roku.

§ 16.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Magistrat.

- B. Następujący dezyderat: Rada Miejska wyraża życzenie, aby Magistrat przedsięwziął odpowiednie kroki celem zmiany w drodze ustawodawczej art. 4 i 5 Ustawy z dnia 11.VIII 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) — w kierunku podwyższenia podatku komunalnego od placów budowlanych oraz gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych.

IV. W sprawie wydzielenia z Wydziału Gospodarczego Oddziału Plantacyj Miejskich, przekształcenia go na Wydział oraz w związku z tem zatwierdzenia statutu organizacyjnego Wydziału Plantacyj Miejskich Magistratu m. Łodzi.

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu Nr. 234 z dnia 13 marca 1928 roku, postanawia:

1. wydzielić z dniem 1 kwietnia 1928 roku z Wydziału Gospodarczego dotychczasowy Oddział Plantacyj Miejskich i przekształcić go na Wydział Plantacyj Miejskich, jako samodzielną jednostkę administracyjną Zarządu m. Łodzi, oznaczoną numerem kolejnym dwaście (XII);

2. a) rozesłanie projektu statutu uznać za pierwsze czytanie,
b) zatwierdzić w drugim i trzecim czytaniu

STATUT ORGANIZACYJNY

Wydziału (XII) Plantacyj Miejskich Magistratu m. Łodzi.

I. Zakres działalności.

§ 1.

Działalność samorządu m. Łodzi w kierunku zakładania i utrzymywania parków, zieleńców i drzewostanu miejskiego ześrodkowuje się w Wydziale Plantacyj Miejskich. W szczególności do Wydziału Plantacyj Miejskich należą:

1. zakładanie i konserwowanie w należyтым stanie parków, ogrodów i skwerów miejskich oraz hodowanie na ich potrzeby roślin, drzew i krzewów;
2. projektowanie i wznoszenie budowli parkowych i ogrodowych na cele hodowlane, plantacyjne i estetyczne;
3. zamiana terenów niezabudowanych na zieleńce;
4. współpraca z Oddziałem Regulacji Miasta w kierunku stwarzania w mieście nowych zazielenionych i zadrzewionych terenów;
5. opracowywanie i wykonywanie wszelkich planów, projektów i kosztorysów, związanych z budową urządzeń plantacyjnych i ozdobnych;
6. opieka nad drzewostanem ulicznym i utrzymywanie dla jego potrzeb szkółek drzewnych;
7. dekorowanie lokali i gmachów miejskich, sal i placów reprezentacyjnych, szerzenie propagandy i zamięłowanie do hodowli roślin i zdobnictwa roślinnego oraz sztuki ogrodniczej;
8. załatwianie wszelkich spraw inspekcyjnych, gospodarczych i administracyjnych w zakresie potrzeb Wydziału.

II. Organizacja Wydziału.

§ 2.

Na czele Wydziału Plantacyj Miejskich stoi przewodniczący — ławnik Magistratu.

§ 3.

Kierownictwo techniczne i szczegółowy nadzór nad czynnościami personelu należy do naczelnika Wydziału ewentualnie jego zastępcy, który urzęduje w myśl obowiązującego regulaminu.

§ 4.

Wszystkie tereny Plantacyj Miejskich dzielą się na okręgi, na których czele stoją kierownicy okręgowi, posiadający do swej dyspozycji fachowy personel ogrodniczy oraz robotników sezonowych.

Niezależnie od tego Wydział tworzy instytucje i zakłady, niezbędne dla wyposażenia okręgów plantacyjnych w materiał drzewny i roślinny, oraz instytucje i zakłady, obliczone na zysk.

§ 5.

Przy Wydziale Plantacyj Miejskich istnieje ustanowiona przez Radę Miejską delegacja o charakterze doradczym, składająca się z radnych

i obywateli miasta. Delegacja Wydziału rządzi się regulaminem, zatwierdzonym przez Magistrat i Radę Miejską, i powołana jest do wydawania opinii we wszystkich zasadniczych sprawach, dotyczących plantacji miejskich m. Łodzi.

Przewodniczącym Delegacji jest z urzędu Przewodniczący Wydziału.

§ 6.

Na posiedzeniu delegacji Wydziału rozpatruje się sprawy, przedłożone przez kierownictwo Wydziału. Delegacja ma prawo kontroli nad wykonywaniem swych uchwał, zatwierdzonych przez Magistrat względnie Radę Miejską. Delegacja może żądać relacyj oraz wyjaśnień w sprawach, nie objętych porządkiem dziennym posiedzenia.

§ 7.

W celu zróżnicowania poszczególnych gałęzi pracy Wydziału oraz w celu dokładnego i fachowego opracowania spraw wymagających kolejnej decyzji, delegacja ma prawo wyłonić z pośród siebie komisję stałą lub czasową.

§ 8.

W skład każdej komisji wydziałowej wchodzi co najmniej trzech członkowie delegacji; pozatem mogą wchodzić rzeczoznawcy, wprowadzeni drogą kooptacji z pośród obywateli miasta albo też specjalnie zaproszeni przez kierownictwo Wydziału.

§ 9.

Komisje wydziałowe są powołane do opracowania wniosków, napływających zewnątrz Wydziału i przydzielonych im bezpośrednio, bądź przekazywanych uchwałami delegacji Wydziału do załatwienia. Pozatem komisje wydziałowe są powołane do stawiania wniosków i projektów w sprawach i zamierzeniach, podejmowanych z własnej inicjatywy.

§ 10.

Wszystkie uchwały i wnioski komisji wydziałowych muszą być przekazywane delegacji do zaakceptowania. Akceptowane przez delegację Wydziału wnioski i uchwały komisji wydziałowych nabierają mocy jej własnych uchwał.

III. Biura i instytucje, podległe Wydziałowi:

§ 11.

Wydział Plantacji Miejskich przy obecnym zakresie działania posiada następujące urzędy i zakłady:

A. Biura Wydziału:

- 1) administracyjną, załatwiającą wszelkie sprawy organizacyjne, budżetowe, personalne i gospodarcze, dotyczące całego Wydziału;
- 2) techniczne, wykonywujące wszystkie plany, projekty, kosztorysy, zestawienia i sprawozdania, dotyczące działalności fachowej Wydziału.

B. Instytucje:

1. okręg plantacyjny 1-szy, obejmujący park Staszica, park 3-go Maja, skwer Kolejowy, skwery na Starem Mieście, park Sienkiewicza, park Źródlińska, skwer przy Wodnym Rynku, Plac Reymonta oraz ulice zadrzewionę we wschodniej części miasta;

2. okręg plantacyjny 2-gi, obejmujący park Poniatowskiego, skwer przy Katedrze, skwer przy kościele św. Józefa, skwer przy ulicy Letniej oraz ulice zadrzewione w zachodniej części miasta;
3. Park Ludowy;
4. a) Zakład Hodowli Roślin (kwiatów),
b) Zakład Szkótek, drzew i krzewów.

IV. Personel Wydziału.

§ 12.

Skład personelu Wydziału Plantacyj Miejskich wraz z poszczególnymi instytucjami przedstawia się, jak następuje:

1 naczelnik Wydziału (I stopień służbowy stały).

A. Biuro.

1) Dział administracyjny:

- 1 referent administracyjny (III stopień służb. stały),
- 1 registrator (VI stopień służb. stały),
- 1 rachmistrz (VI stopień służb. stały).

2) Dział Techniczny:

- 1 referent technik (IV stopień służb. stały),
- 1 referent ogrodnik (IV stopień służb. niestały),
- 1 kreślarz (V stopień służb. niestały).

B. Zakłady.

1) Okręg Plantacyjny I-szy:

- 1 ogrodnik okręgowy (IV stopień służb. stały),
- 2 zastępców ogrodn. okręgow. (VI stopień służb. stały niższy),
- 3 ogrodników (VII stopień służb. stały niższy),
- 1 ogrodnik (VII stopień służb. niestały niższy),
- 2 gajowych (XI stopień służb. stały niższy),
- 12 dozorców (XI stopień służb. stały niższy),
- 6 robotników (XI stopień służb. stały niższy),
- 3 kobiety przy szaletach (XII stopień służb. niest. niższy).

2) Okręg Plantacyjny II-gi:

- 1 ogrodnik okręgowy (IV stopień służb. stały),
- 1 zastępca ogrodn. okręgow. (VI stopień służb. stały niższy),
- 3 ogrodników (VII stopień służb. stały niższy),
- 1 ogrodnik (VII stopień służb. niest. niższy),
- 10 dozorców (XI stopień służb. stały niższy),
- 6 robotników (XI stopień służb. stały niższy),
- 2 kobiety przy szaletach (XII stopień służb. niest. niższy).

3) Park Ludowy:

- 1 ogrodnik (kier. rob.) (IV st. sł. stały),
- 1 zastępca kierown. (ogrod.) (VI st. sł. stały niższy),
- 1 ogrodnik (VII st. sł. stały niższy),
- 1 robotnik (XI st. sł. niest. niższy),
- 4 gajowych (XI st. sł. stały niższy),

4) Zakład Hodowli Roślin i Szkótek:

- a) 1 ogrodnik (kier. zakł.) (IV st. sł. stały),
- 2 pomocn. kierown. (ogrodnicy) (VI st. sł. stały niższy),
- 4 robotników (XI st. sł. niest. niższy),
- 2 dozorców (XI st. sł. niest. niższy),
- 1 goniec (XII st. sł. niest. niższy).

- b) 1 ogrodnik (kier. zakładu) (IV st. sł. stały),
 1 pomocnik kier. (ogrodn.) (VI st. sł. stały niższy),
 2 ogrodników (VII st. sł. stały niższy),
 2 ogrodników (VII st. sł. niest. niższy),
 6 robotników (XI st. sł. niest. niższy),
 2 dozorców (XI st. sł. stały niższy).

V. Postanowienia końcowe.

§ 13.

Statut niniejszy obowiązuje z dniem zatwierdzenia go na wniosek Magistratu przez Radę Miejską.

Z dniem wejścia w życie niniejszego statutu tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, normujące prace Plantacji Miejskich w związku organizacyjnym z jakimkolwiek innym Wydziałem Zarządu Miejskiego.

§ 14.

Wszelkie zmiany niniejszego statutu muszą uzyskać zatwierdzenie Magistratu i uchwałę Rady Miejskiej.

Z e s t a w i e n i e .

Razem w Wydziale:

urzędników:

st. służb.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
stałych	1	—	1	8	—	2	—	—	razem 10
niestał.	—	—	—	1	1	—	—	—	„ 2

niższych funkcjonarjuszów:

st. służb.	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
stałych	7	9	—	—	—	42	—	„ 58
niestał.	—	4	—	—	—	13	6	„ 23

Ogółem osób 93

V. W sprawie budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1928/29:

a) Na wniosek Komisji Finansowo - Budżetowej zatwierdzić następujący tok obrad:

1. Rozesłanie Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego za rok administracyjny 1928/29 wraz ze zmianami, wniesionymi przez Komisję Finansowo - Budżetową, uznać za pierwszą czytanie.
2. Po wysłuchaniu referatu sprawozdawcy generalnego Komisji Finansowo - Budżetowej o całokształcie budżetu oraz przemówienia Prezydenta Miasta następuje debata generalna, w której zabierają głos mówcy generalni, wyznaczeni przez poszczególne ugrupowania radzieckie, w liczbie po 2-ch od każdego ugrupowania. Czas trwania pierwszego przemówienia maximum 30 minut, drugiego — maximum 20 minut.

U w a g a: Wnioski do drugiego czytania, jakoteż dotyczące całokształtu gospodarki miejskiej, zgłaszane być mogą jedynie w czasie debaty generalnej i w tym też czasie następuje ich uzasadnienie.

3. Po ukończeniu debaty generalnej przystępuje się do drugiego czytania według porządku, ustalonego w preliminarzu w układzie rządowym, będącym podstawą obrad.

O ile przy debacie generalnej wniosków (poprawek) nie zgłoszono, głosowanie odbywa się paragrafami, w razie przeciwnym przewodniczący poddaje przedewszystkiem pod głosowanie poprawki.

4. Po ukończeniu drugiego czytania następuje trzecie, w czasie którego dyskusja dopuszczalna jest jedynie nad wnioskami (poprawkami), popartemi podpisami 10 członków Rady. Czas trwania przemówienia maximum 10 minut.

O ile do pozycji danego działu nie zgłoszono poprawek, głosowanie odbywa się działami; w razie przeciwnym przewodniczący poddaje pod głosowanie przedewszystkiem poprawki.

5. Po trzecim czytaniu głosowanie nad przyjęciem lub odrzuceniem budżetu en bloc.

W głosowaniu brało udział 80 członków Rady, z których 48 głosowało za uchwałą, 21 przeciwno, przy reszcie wstrzymujących się.

W związku z przyjęciem powyższego regulaminu zgłoszone zostaje przez r. dr. Fichnę i innych oświadczenie, treści następującej:

„Na pierwszym budżetowym posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 26 kwietnia 1928 roku większość socjalistyczna narzuciła Radzie Miejskiej regulamin, krępujący dyskusję nad budżetem tak dalece, iż uniemożliwia nam całkowicie spełnienie swego radzieckiego obowiązku, nałożonego na nas wolą ludności.

Wobec tego przeciwko takiemu regulaminowi, jak również przeciwko ograniczeniu praw, Dekretem o Samorządzie przyznanych Radzie Miejskiej, składamy uroczysty protest.

Oświadczenie prosimy wnieść do protokołu”.

Po wysłuchaniu przemówienia Prezydenta Miasta o całokształcie budżetu oraz referatu sprawozdawcy generalnego Komisji Finansowo - Budżetowej, przystąpiono do debaty generalnej, w której zabierali głos członkowie Rady Miejskiej: Bialer, inż. Popielawski, dr. Tomaszewski, Minberg, Russ, Klikar, inż. Pałaszewski, Holenderski, Schott, Wprez. Wolczyński, inż. Wojewódzki, Lichtenstein, Kulamowicz, Cyrański, Andrzejak, Pogonowski, Wprez. Klim, dr. Wieliński oraz jako ostatni referent generalny Komisji, r. Hartman.

W czasie przemówienia Prezydenta Miasta kilka osób na galerji zakłócało porządek obrad, wskutek czego przewodniczący, po kilkakrotnej przestrodze, zarządza usunięcie zakłócających spókój przez woźnych miejskich.

Przewodniczący stwierdza, że debata generalna została zakończona. Zgłoszone w czasie debaty wnioski przegłosowane zostaną przy drugim czytaniu.

W czasie trwania debaty generalnej przewodniczyli Wiceprezysi Rady Wolczyński i Klim.

O godzinie 5 min. 15 przewodniczący zamyka posiedzenie.

Prowadzący protokół:

Przewodniczący:

(—) P. R u n d o.

(—) Inż. J. Holcgreber.

Radni - Sekretarze:

(—) A. Cyrański.

(—) J. Golański.

KRONIKA MIEJSKA.

Zwiedzanie Sanatorjum w Łagiewnikach. W czwartek, dnia 17 maja r. b., odbyła się wycieczka radnych członków Delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej do Sanatorjum miejskiego dla dżiatwy zagrożonej gruźlicą w Łagiewnikach. Udział w wycieczce wzięło 12 radnych z d-rem A. Margolisem, ławnikiem-przewodniczącym Wydziału Zdrowotności Publicznej na czele.

Radni zapoznali się z urządzeniem Sanatorjum, które w najbliższym czasie posiadać będzie własną elektrow-

nię dla napędu i oświetlenia. Umożliwi to również zaopatrzenie Sanatorjum w lampy kwarcowe.

Poza tem radni zwiedzili nowo-wybudowany pawilon wykończony przez warsztaty mechaniczne Wydziału Budownictwa według planu inż. arch. W. Lisowskiego. Pawilon ten składa się z dwóch skrzydeł oraz jednej wspólnej werandy i przeznaczony jest dla 100 dzieci w wieku szkolnym, zagrożonych gruźlicą.

Otwarcie nowego pawilonu nastąpi w pierwszych dniach czerwca r. b.

OGŁOSZENIE.

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi komunikuje, z powodu spóźnionego ogłoszenia obwieszczenia z dnia 10 b. przedłużył termin odbierania nie doręczonych nakazów płatniczych na podatek od nieruchomości i lokali do dnia 27 maja 1928

OGŁOSZENIE.

Wydział Budownictwa Magistratu m. Łodzi podaje niniejszą do publicznej wiadomości, że udziela informacji ustnych w sprawach dotyczących regulacji miasta tylko w środy i soboty każdego tygodnia, w godzinach od 10-ej do 12-ej przy okienku pokoju Nr. 44 (Plac Wolności Nr. 14, III piętro).

Przetarg.

Magistrat m. Łodzi ogłasza przetarg publiczny na urządzenie instalacji piorunochronów w gmachach szkół powszechnych przy ul.: Złotej 16 (Nowe Rokicie), Zagajnikowej Nr. 54, Nowo-Marysińskiej Nr. 2/4, Wspólnej Nr. 5/7, Drewnowskiej Nr. 88, Podmiejskiej, oraz w Miejskim Zakładzie Hodowlanym przy ul. Brzezińskiej 83.

Termin składania ofert upływa dnia 30-go maja 1928 roku o godzinie 12-ej. Tegoż dnia nastąpi otwarcie kopert o godzinie 12-ej w pokoju Nr. 43.

Ślepy kosztorys i warunki przetargu otrzymać można w Magistracie, Plac Wolności 14, III piętro, pokój Nr. 49 — Wydział Budownictwa.